

ikke har udvidet sit Forslag i enkelte Retninger, hvorvel de sidste Domme kunne opfordre dertil. For saa vidt kan jeg give den ærede sidste Taler Ret, at vi bør se nærmere hen til Udlandet, og at vi ikke bør glemme de sidste Rigsretsdomme. Det kan ikke negtes, at den Medfart, som et aldeles lignende Lovforslag fik for 3 Aar siden, ikke skulde opmuntre til at begynde Sagen paany, men efter den Udtalelse, der er fremkommen fra Conseilspresidenten, tør vi dog vente, at der vil nu være noget mere Smødefommen tilfiede. Det, som i Grunden var ligesom Rointesentfen af den forrige Forhandling, var noget Eignende som det, der blev sagt, da man brændte Bibliotheket i Alexandria. Anvendt paa dette Forhold, vilde det lyde saaledes: Hvad der allerede staar i Grundloven er unødvendigt her, og hvad der ikke staar i Grundloven er syndigt, — derfor skal Loven tilintetgjøres. Jeg tror ikke, at man har tilstrækkelig lagt Mærke til det Ord, som staar i Grundloven, at Ministrenes Ansvarlighed skal nærmere bestemmes ved Lov. Det er netop disse Regler, som en Ministeransvarlighedslov skal give, og vi have jo oftere i vor Lovgivning Exempler paa, at Grundlovens Bestemmelser maa nærmere brstemmes ved den øvrige Lovgivning. Jeg skal kun pege paa Valglovens § 2 om Ubevygthet, dens § 33 om, at Folkethingets Medlemmer vælges paa 3 Aar, hvilket dog ikke hindrer, at, naar der sker Udfyldningsvalg, bliver vedkommende ikke siddende længer, end til de nye Valg ske. Der kan nævnes § 6 i Loven om Vresopreikning og vist nok flere Steder. — Den Kritik, jeg skal tillade mig at fremsjøre mod den ærede Forslagsstillers Forslag, vil gaa i en nogen anden Retning end den sidste ærede Talers. Jeg tror nemlig, hvad jeg allerede antydede før, at der er visse Punkter, hvor Forslaget ikke gaar tilstrækkelig vidt. Men jeg glemte før foreløbig at meddele i Forbigaaende en lille Bemærkning, som er falden i Anledning af dette Lovforslag i Udlandet. Der findes et Skrift, som udkom i Berlin 1877 om Ministeransvarlighed og Rigsretten i Kongeriget Sachsen, samt en sammenlignende Fremstilling af nogle andre Landes herhenhørende Lovgivning. Jeg har i sin Tid foreslaaet den anskaffet til Rigsdagens Bogsamling, men jeg har ikke i de sidste Dage kunnet finde den, og jeg tror derfor ikke, den er anskaffet. Den er skreven af Hofraad Beschorner, som er Medlem af den sachsise Rigsret og den sachsise Stændersforsamlings første Kammer. Han udtaler om dette Lovforslag, som vi have liggende for os: I Danmark vedtog Folkethinget en Ministeransvarlighedslov af den mest frivindede Slags; men Landstthinget negtede den 2den Marts 1876 med 32 Stemmer mod 9 Lovforslagets Dvergang til anden Behandling. Jeg beber at lægge Mærke til, at det er en . . . (Vilje. Hofraad!), ja, som min ærede Nabo, siger Hof-

raad og et Medlem af den sachsise Rigsret og af den sachsise Stændersforsamlings første Kammer, som udtrykker sig saaledes. I Lovforslagets § 1 vilde jeg anse det for ønskelig nærmere at bestemme den Ansvarlighed, som her er udtrykt efter Grundloven, at Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse ved at medtage den Bestemmelse, som findes i den belgiske Grundlov § 89, og som lyder saaledes: „I intet Tilfælde kan Kongens mundtlige eller skriftlige Befaling fritage en Minister for Ansvarlighed.“ Jeg tror, at det er i fuldstændig Overensstemmelse med, hvad der er den danske Grundlovs Mening. Vi have for ikke ret mange Aar siden her i Folkethinget forhandlet en Del om dette meget bekendte konstitutionelle Spørgsmaal, hvor vidt Kongen kan befale Ministrene at blive. Jeg tror, at det efter de historiske Forudsætninger, som ligge til Grund derfor, vilde være ønskelig, om man vilde udvide § 1 saaledes. Jeg gaar da til § 3, som den ærede sidste Taler blandt Andet angreb, og der kunde synes at ligge Noget deri, thi naar der er Tale om, at en Minister bliver ansvarlig, fordi han har tilraadet eller — efter § 6 — har stemt for en Beslutning, kunde man spørge, hvorledes faar man at vide, om en Minister i Statsraadet har gjort det One eller det Andet. Det ærede Medlem for 1histed Amts 3die Valgtreds (Bagger) staar bestemt paa det Standpunkt, at Statsraadets Forhandlinger ere og bør vedblive at være hemmelige. Hvad det ærede Medlem i den Anledning fremkom med, er Noget, vi vist alle vide; hvad han fremdrog af Forhandlingerne i den første Rigsretsforhandling 1856, er vistnok de Fleste bekendt, og det er den Mening, han her søger at hævde, at Forhandlingerne i Statsraadet skulle være hemmelige. Det forekommer mig dog ikke, at der i den Henseende kan være Forskiel paa, hvad der foregaar i Sverrig-Norge og i Danmark, og der staar udtrykkelig i den svenske Regjeringsform §§ 53 og 105 og i den norske Grundlovs § 75 f, at Statsraadsprotokollen skal meddeles de lovgivende Forsamlinger. Vi have en Paragraf i den danske Grundlov, som forekommer mig meget nær at svare til dette, om end den danske Grundlov paa Grund af den Korthed, hvormed den udtrykker sig, ikke saaledes er gaaet ind paa Sagen, og det er Grundlovens § 16. Naar der staar, at alle Love og vigtige Regjeringsforanstaltninger skulle forhandles i Statsraadet, naar der i det Hele taget gives Regler for Forretningsgangen i Statsraadet og Minister-raadet, og det er en Grundlovsbestemmelse, saa ligger det nær at spørge: Hvorledes kontrolleres det, at den virkelig overholdes? Det forekommer mig at ligge meget nær at svare derpaa, at den Myndighed, som har Anklageretten, tillige maa have Retten til at kontrollere den. Nu er jo Spørgsmaalet, forsaavidt der kommer Konflikt, hvorvidt da virkelig denne Myndighed er i Stand